

Casarca's broedden in de duinen in Noordwijk

Door A. Cramer

Een stuk duinterrein ten noorden van Noordwijk wordt sinds enige jaren geïnventariseerd door leden van de Ver. voor Vogelbescherming Noordwijk. Het terrein wordt over een lengte van ca 3 km op broedvogels geïnventariseerd in tien kavels. Deze inventarisatie is vorig voorjaar voor de vierde maal verricht. Reeds voor het begin van de inventarisatie werden twee casarca's vliegend boven het duin waargenomen. De eerste maal door v. Dijk op 29 maart 1969. Nadien zijn er geregelde meldingen geweest van zowel overvliegende als pleisterende ex. in dit gebied. Bij nader onderzoek bleek het een paar te betreffen.

Hoewel de vogels vrij schuw waren, werden zij toch een paar maal op korte afstand waargenomen (ca 30 à 50 m). De dunne zwarte ring om de hals van het mannetje was hierbij goed zichtbaar. Ook de zeer lichte kop van het vrouwtje werd waargenomen, ook in de vlucht. Aangezien de vogels aanvankelijk een zwervend bestaan leidden werd door ons aangenomen dat we met ontsnapte ex. te doen hadden, een broedgeval werd door ons voor onmogelijk gehouden.

Door de grote beweeglijkheid van de beide vogels zou het ook moeilijk geweest zijn de juiste broedplaats vast te stellen (dit te voren even vastgesteld). Wij waren aanvankelijk wat verrast met deze vreemde verschijningen in „ons” duingebied. We vonden het wel leuk, maar wisten eigenlijk niet goed, wat we met deze „vreemde” vogels aan moesten. Tot begin mei kwamen meldingen binnen, daarna werd het minder. Er kwamen berichten dat het mannetje alleen was gezien en zelf heb ik het mannetje ook tweemaal alleen over zien vliegen. Nog dachten we niet aan een broedgeval. Tot we, op de morgen van 31 mei '69, fietsend door het duin op weg naar onze inventarisatieterreinen beide vogels terug zagen. Toen moesten we wel geloven dat ze in het duin gebroed hadden, want 7 jonge casarca-eendjes tippelden parmantig achter moeder casarca het rijwielpad over. Zij waren kennelijk op weg naar de polder, die op enige honderden meters vanaf die plaats aan de duinen grenst. Het mannetje zat op een lage duintop langs het rijwielpad op de uitkijk. Toen we iets naderbij kwamen, vloog hij op ons toe en begon zo'n tien meter voor ons uit een afleidingsmanoeuvre uit te voeren, door soms met één, soms met twee

vleugels slepend over de grond, steeds met de kop op en neer bewegend, te trachten ons bij het vrouwtje en de jongen weg te lokken. We volgden het mannetje een tiental meters. Intussen was het vrouwtje met haar jongen in het struikgewas, aan de overkant van het rijwielpad, aangekomen, waar de jonge vogels zich direkt verborgen. Het vrouwtje kwam hierna terug naar het pad en leidde ons, samen met het mannetje, al slepend met de vleugels verder weg van de plaats waar de jongen zich bevonden.

Ver genoeg gekomen, vloog het vrouwtje terug naar de jongen terwijl het mannetje laag boven ons bleef vliegen, tot we ca 150 meter verder waren gelopen, steeds een vreemd, donker, gansachtig, geluid makend. Toen vloog ook hij terug naar de zelfde duintop waar hij andermaal de uitkijk betrok. Wij hebben toen, met behulp van onze veldkijkers, het vrouwtje nog enige tijd gevolgd en gezien hoe het met haar jongen steeds verder het duinterrein doortrok, richting polder. Het mannetje vloog nog enige keren laag over ons heen, steeds roepend ongeveer zo: „honk-honk” of „gô-honk.”

Als vermoedelijke broedplaats hebben wij een nogal kaal stuk duin aangemerkt, niet ver van de plaats waar de vogels met hun jongen werden aangetroffen. In dit terrein bevinden zich nogal veel verlaten konijnenholen, waarvan er vermoedelijk één als broedplaats zal zijn gebruikt. De vogels zijn daarna, voorzover bekend, nog eenmaal waargenomen in een poldersloot tussen Noordwijk en Noordwijkerhout, door bloembollenkwekers die daar werkzaam waren. Wij hopen van harte dat de vogels een goed plekje hebben gevonden om hun jongen verder groot te brengen, zodat er misschien later meer van deze mooie vogels in ons land kunnen worden waargenomen. Namens de Ver. voor Vogelbescherming Noordwijk: v. Duin, Glasbergen, Kasteel, Cramer.

- A. Cramer, Sluispad 5, Noordwijk.

Raadsel rondom Noordse stormvogel

Op 23 april vond ik na de storm van enige dagen geleden op het strand ten zuiden van Zandvoort over een afstand van 4 km 4 Noordse stormvogels (twee dik onder de stookolie en twee vrijwel zonder olie). Eén van deze dieren (zonder stookolie) had een jasje aan, gemaakt van een oude sok. Deze was precies op maat geknipt voor het dier en zat op de volgende wijze vast: een smalle band over de rug met twee smalle banden voor de vleugels langs, tot de onderbuik (hier zat de hiel van de sok) met gaatjes voor de pootjes en dan weer achter de vleugels naar boven. Het was een groot

volwassen dier (lichte fase) en ook duidelijk groter dan het andere dier zonder stookolie. Opmerkelijk was ook het feit dat onder de witte veren van de romp grauwe, vrij stugge donsveren zaten. Misschien duidt dit er op dat de veren een keer weggeknipt waren (stookoliebehandeling?) of misschien is dit normaal? Het dier was geheel vers en lag er niet meer dan twee dagen. Het zag er niet naar uit dat iemand zijn „jasje” had aangetrokken toen hij al dood was. Het was midden in de week en op dat deel van het strand komen weinig mensen. Misschien kan iemand mij opheldering geven waarvoor dit diende?

- Adjan de Jong, Z. Boulevard 59, Zandvoort